

Pārbaudes darbs

Tirgus un cena

Vārds	Uzvārds
Klase	Datums

1. uzdevums. Apvelc pareizās atbildes burtu (katram jautājumam ir tikai viena pareiza atbilde)! (6 punkti)

<p>1. Pārdevējam visstiprākās pozīcijas ir:</p> <p>a) pilnīgas konkurences tirgū b) oligopolā c) monopolā d) visos tirgos</p> <p>2. Visām precēm pazemināja cenu par 20%. Kurai precei būs vislielākais pieprasītā daudzuma pieaugums?</p> <p>a) maizei b) pienam c) ceļojumiem uz ārvalstīm d) brillēm</p> <p>3. Kas no nosauktā ir pakalpojums ekonomiskā izpratnē?</p> <p>a) šķēres b) māmiņas padoms, kā tērēt naudu c) matu griešana frizētavā d) televizors</p>	<p>4. Kā tirgus sistēma reaģē uz to, ka pieprasījums pēc preces ir samazinājies?</p> <p>a) preces cena sāk kristies b) preces cena sāk augt c) nenotiek nekas d) ražotāji sāk precī ražot mazāk</p> <p>5. Oligopola tirgus piemērs Latvijā ir:</p> <p>a) naftas tirgus b) mobilo sakaru tirgus c) pasažieru dzelzceļa pārvadājumu tirgus d) grāmatu tirgus</p> <p>6. Kura ekonomiskā sistēma ir izveidojusies Latvijā?</p> <p>a) tradicionālā ekonomika b) brīvā tirgus ekonomika c) komandekonomika d) jauktā ekonomika</p>
---	--

2. uzdevums. Ieraksti pirms skaidrojuma terminu! (4 punkti)

_____ – maksātspējīgu pircēju nodoms pirkt precī noteiktā vietā un laikā.

_____ – par augstāku cenu tiks piedāvāts lielāks preces daudzums, ja citi apstākļi ir nemainīgi.

_____ – cena, par kuru pieprasītais preces daudzums ir vienāds ar piedāvāto preces daudzumu.

_____ – tirgus stāvoklis, kad ir daudz pircēju un pārdevēju, no kuriem neviens nevar ietekmēt tirgus cenu, pārdod vienveidīgas, nediferencētas preces.

3. uzdevums. Izlasi informāciju par ekonomisko sistēmu un atbildi uz jautājumiem! (9 punkti)

Partijas rajona komitejas birojs izskatīja lopu mītņu celtniecības gaitu un atzīmēja, ka uzdevumu cūku mītnes celtniecībā Zaļenieku sovhoztehnikumā labi un ātri paveica LRTN rajona apvienība. [...] Operatīvi celtniecības lietas kārtā rajona štābs un Izpildkomitejas Lauksaimniecības pārvalde. Tomēr lopu mītņu celtniecībā joprojām daudz nepaveikta darba. Līdz 10. septembrim vajadzēja nodot lietošanā 7 kūtis, bet nodotas tikai divas.

Avots: laikraksts "Darba Uzvara", 26.09.1979.

Vairāk nekā 1000 cilvēku strādā mūsu pilsētas sadzīves dienestā. Šīs piegades trīsarpus gados iedzīvotājiem sniegti pakalpojumi gandrīz par 11,5 miljoniem rubļu. Nozares plāns šajā laika posmā pārsniegts gandrīz par 70 000 rubļu. [...] Mūsu sadzīves pakalpojumu kombinātā gandrīz 230 cilvēku piedalās kustībā "Strādāt bez atpalcējiem". Ap 20 cilvēku strādā ar saviem zīmogiem.

Avots: laikraksts "Darba Uzvara", 19.09.1979.

Gandrīz visi cilvēki stāvēja rindās, kā "dzīvajās" rindās, tā arī uz papīra reģistrētajās. Rindās stāvēja uz dzīvokļiem, apbūves gabaliem, mazdārziņiem, bērnu dārziem, pēc šņabja, pēc desām, pēc cukura, maizes un pēc automašīnām. 20. gs. 60. gados Padomju Savienības vislabāk apgādātajā vietā – metropolē Maskavā – pēkšņi tika organizēta rinda uz jauniem Zaporožeciem "pribaltijciem" no Igaunijas, Latvijas un Lietuvas. Paši maskavieši Zaporožecus labprāt vairs nepirka, jo bija atzinuši par draņķīgiem automobiļiem, bet PSRS plānveida ekonomika ar Zaporožeciem Maskavā piedzina pilnus autoplačus.

Avots: Buiķe, Iveta. <https://ivetabuike.wordpress.com/2017/10/11/atminas-par-dzivi-padomju-laika-miervalza-laca-stasts-par-zaparistu-un-citiem-tehniskiem-piedzivojumiem/>.

3.1. Par kuru ekonomisko sistēmu ir runa teksta fragmentos?

3.2. Kas šajā ekonomiskajā sistēmā pieņēma lēmumus?

Pamato to ar diviem faktiem no teksta fragmentiem!

- _____
- _____

3.3. Kādas ir šīs sistēmas priekšrocības?

Pamato ar faktu no teksta fragmentiem!

3.4. Kādi ir šīs sistēmas trūkumi?

Pamato ar diviem faktiem no teksta fragmentiem!

- _____
- _____

4. uzdevums. Novērtē pieprasījuma elastību tālāk minētajām precēm! Ieraksti tabulā!
(3 punkti)

Prece	Elastīgs – E Neelastīgs – N	Kāpēc? (atbildi pamato)
Kartupeļi		
Friziera pakalpojumi		
Coca-Cola		

5. uzdevums. Uzņēmums ražo valstij nepieciešamu precī. Informācija par konkrētās preces pieprasījumu un piedāvājumu sniegta tabulā. Uzzīmē pieprasījuma un piedāvājuma grafisko attēlu! Veic nepieciešamos pierakstus! (11 punktu)

Cena (eiro)	Pieprasītais daudzums (gab.)	Piedāvātais daudzums (gab.)
50	200	0
75	180	50
100	130	130
125	80	170
150	60	230

Nosaki:

- līdzsvara cenu _____ eiro
- līdzsvara daudzumu _____ gabali
- pārdevēja ieņēmumus, ja ir līdzsvara cena, _____ eiro

Kādas sekas jutīs pircēji un pārdevēji, **ja noteiks cenu 75 eiro?**

- Pircēji gribēs nopirkt _____ gabalu, pārdevēji gribēs pārdot _____ gabalu.
- Tirgū būs _____ (deficīts, pārpalikums). Cik gabalu? _____

6. uzdevums. Izlasi informāciju un izpildi uzdevumu! (2 punkti)

Šogad nav bijusi tā labākā ziemas ķiploku audzēšanas sezona... Pagājušajā gadā sausuma ietekme bija manāma vēl rudenī, tāpēc daudzviet mitrums nebija pietiekami optimāls, lai ķiploki pilnvērtīgi sagatavotos ziemošanas periodam. Šajā veģetācijas periodā ķiplokus ietekmēja šādi klimatiskie faktori – pavasaris bija pārāk sauss, īpaši kritisks bija maijs, kad ķiplokiem ir galvenais veģetatīvās augšanas posms un būtībā tiek ielikts pamats ražas potenciālam. Stādījumu lapotni bojāja arī krusa, un vēsais jūlijs radīja papildu riskus kā slimību attīstībai, tā ražas novākšanai.

Avots: <http://www.zz.lv/dzivesstils/kiploku-raza-sogad-nav-pietiekami-augsta-244406>.

Kas mainījies ķiploku tirgū aprakstīto apstākļu dēļ?

Attēlo pārmaiņas grafiski! Uzzīmē apzīmējumus pie asīm un līknēm!

Grafiskais attēls

Vērtēšana										
Balles	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Punkti	1–5	5,5–9	9,5–13,5	14–17	17,5–20,5	20–24	24,5–27,5	28–31	31,5–33	33,5–35